

Голова робочої групи:

генерал Валерій ЗАЛУЖНИЙ

Робоча група:

генерал-лейтенант Михайло ЗАБРОДСЬКИЙ, генерал-лейтенант Євген МОЙСЮК, генерал-лейтенант Сергій ШАПТАЛА, полковник Віталій БІДНИЙ, полковник Роман ГУЗЬ, полковник Данило КОМАРОВ, полковник Сергій КОСАЧ, полковник Ігор КОСЯК, полковник Віталій КУРАВСЬКИЙ, полковник Андрій МИРОНЧУК, полковник Олександр ПАЛАМАРЧУК, полковник Леся СКУРІНЕВСЬКА, полковник Сергій ТАРАНЕЦЬ, полковник Олександр ТКАЧУК, полковник Сергій УШАКОВ, полковник Сергій ХЛОНЬ, підполковник Тимур БАРОТОВ, підполковник Олександр БОКОВ, майор Микола КРЕТ, капітан Олександр ГАПОНЕНКО, капітан Іван ПАТРИЛЯК, старший лейтенант Сергій СІВКОВ, лейтенант Дмитро ВЕДУЛА, старший лейтенант Андрій КОВАЛЬ, старший лейтенант Олександр ПАГІРЯ, лейтенант Андрій ЗМРОЧКО, лейтенант Михайло КОВАЛЬЧУК, лейтенант Максим ЛЮБАШЕНКО, лейтенант Олексій ПОЛТОРАКОВ, молодший лейтенант Макар ТАРАН.

Рецензенти:

головний консультант апарату Головнокомандувача Збройних Сил України генерал-майор запасу Віктор НАЗАРОВ;

заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України генерал-майор Володимир КОВАЛЬ.

P50 **Рік війни за свободу** : Воєнно-історичний нарис російсько-української війни (24.02.2022-24.02.2023) у чотирьох книгах. Книга III / Міністерство оборони України, Апарат Головнокомандувача Збройних Сил України, Генеральний штаб Збройних Сил України та Центр досліджень воєнної історії Збройних Сил України. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. – 198 с.

ISBN 978-617-520-569-3

У воєнно-історичному нарисі російсько-української війни (24.02.2022-24.02.2023) “Рік війни за свободу”. Книга III проаналізовано воєнно-політичну, воєнно-економічну, воєнно-стратегічну обстановку та під час третього етапу широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Описано хід бойових дій упродовж третього етапу – стратегічної наступальної операції (вересень 2022 року– грудень 2023 року)

Матеріали нарису призначені для військових і цивільних фахівців у галузі воєнної історії, національної безпеки і оборони, журналістів.

УДК 355.48(477-651.2:470-651.1)"2022.02.24/2023.02.24"

© Міністерство оборони України, 2023

© Генеральний штаб Збройних Сил України, 2023

© Центр досліджень воєнної історії Збройних Сил України, 2023

© Видавництво Ліра-К, 2023

ISBN 978-617-520-569-3

ЗМІСТ

Книга III

Назва розділу	Сторінка
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	4
РОЗДІЛ 4. ТРЕТІЙ ЕТАП. СТРАТЕГІЧНА НАСТУПАЛЬНА ОПЕРАЦІЯ (ВЕРЕСЕНЬ 2022 РОКУ – ГРУДЕНЬ 2022 РОКУ)	6
4.1. Воєнно-політична обстановка на третьому етапі широкомасштабної агресії рф проти України	6
Суб'єкти воєнно-політичних відносин навколо російсько-української війни та їхні цілі	6
Воєнно-політичні рішення, події, процеси, їх сутність. Україна та її партнери. Воєнно-політичні рішення щодо відсічі збройної агресії.	19
Європейська та євроатлантична інтеграція України.	28
рф та її союзники. Воєнно-політичні рішення країни-агресора щодо ескалації агресії.	36
Висновки	47
4.2 Воєнно-економічна обстановка	50
Економічна ситуація у світі	50
Економічна ситуація в росії	59
Економічна ситуація в Україні	72
Висновки	81
4.3. Воєнно-стратегічна обстановка на третьому етапі широкомасштабної агресії рф проти України	83
Воєнно-стратегічна обстановка навколо України. Нарощування угруповань військ (сил) в державах-членах НАТО. Військова допомога Україні.	83
Загальна характеристика театру воєнних дій	87
Загальна воєнно-стратегічна обстановка	89
Хід першої стратегічної оборонної операції по операційним зонам	90
Ситуація у повітряному просторі.	106
Висновки	110
4.4 Хід бойових дій у вересні-грудні 2022 року	112
Північно-Західна операційна зона	112
Східна операційна зона	118
Південно-Західна операційна зона	157
Дії військово-морських сил в чорноморській операційній зоні	178
Дії авіації та протиповітряної оборони	184
Основні висновки третього етапу	195